

Др Владан Петров,*
Ванредни професор Правног факултета,
Универзитет у Београду

НАУЧНИ ЧЛАНАК

UDK: 342.4:342.56](497.11)

Рад примљен: 01.09.2014.

Рад прихваћен: 01.12.2014.

ПРЕДЛОЗИ ЗА РЕФОРМУ УСТАВА У ДЕЛУ КОЈИ СЕ ОДНОСИ НА ПРАВОСУЂЕ – ПРЕИСПИТИВАЊЕ НАЦИОНАЛНЕ СТРАТЕГИЈЕ**

Апстракт: Национална стратегија за реформу правосуђа (за период 2013–2018) усвојена је у Народној скупштини јула 2013. године. У њој се наводи да „поједина опредељења ове стратегије захтевају промену Устава“. Аутор анализира део Стратегије који се односи на промену тзв. уставног оквира о правосуђу. Међу дефинисаним циљевима, које треба остварити до 2018. године, он нарочито спорним сматра предвиђање Правосудне академије као обавезног услова за први избор на судијску и тужилачку функцију. Не оспоравајући значај Правосудне академије и неопходност њене реформе, аутор је мишљења да Академија не може бити уставна категорија, као што ни услови за избор судија и јавних тужилаца нису уставна материја. С друге стране, он се залаже за враћање у Устав основа за престанак судијске и јавнотужилачке функције, као и разлога за њихово разрешење, што је, према важећем уставном решењу, законска материја.

Кључне речи: Реформа правосуђа, Високи савет судства, избор судија и престанак судијске функције, избор јавних тужилаца и престанак јавнотужилачке функције, Правосудна академија, Одлука Уставног суда о неуставности одредаба Закона о Правосудној академији.

* vpetrov@ius.bg.ac.rs

** Рад је прилог Пројекту “Конституционализам и владавина права у изградњи националне државе – случај Србије” Правног факултета Универзитета у Београду и Факултета политичких наука у Београду.

1. Увод

У Националној стратегији реформе правосуђа (за период 2013–2018), коју је усвојила Народна скупштина 1. јула 2013, стоји: „Поједина опредељења ове стратегије захтевају промену Устава. Реч је о решењима попут: искључења Народне скупштине из процеса избора председника судова, судија, јавних тужилаца/заменика јавних тужилаца, као и чланова ВСС-а и ДВТ-а; промене састава ВСС-а и ДВТ-а у правцу искључења представника законодавне и извршне власти из чланства у овим телима; предвиђања правосудне академије као обавезног услова за први избор на судијску и тужилачку функцију. С обзиром на то да је промена Устава дуготрајан и сложен процес на који носиоци овлашћења у процесу креирања и спровођења Стратегије реформе правосуђа имају ограничен утицај, то се овом стратегијом изражава снажна и одлучна посвећеност наведеним циљевима, а процес њиховог спровођења ће подразумевати припремне радње неопходне за промену Устава. С тим у вези, Комисија за спровођење Стратегије ће формирати посебну подгрупу ради формулисања предлога у вези са изменама одредаба Устава којима су регулисане поменуте области. За период који претходи уставним променама, Стратегија предвиђа читав низ измена нормативног оквира као прелазног решења које, у сагласности са постојећим уставним оквиром, треба да пружи адекватнију потпору ефикаснијем функционисању правосуђа.“¹

Иако се објављује у „Службеном гласнику“, стратегија припада групи политичких, а не правних аката. Она није правно обавезујућа, већ је политички план који треба да буде остварен правним средствима. Појмовник Народне скупштине дефинише стратегију као „плански акт најширег опсега који садржи анализу постојећег стања и временски орочен план акције за постизање одређених циљева“.² Стратегија се, према томе, не може сматрати политичким „Светим писмом“, којег се треба слепо придржавати. Она дефинише правце реформе, али не значи да је у свакој реченици непогрешиво тачна и реално примењива. У евентуалној будућој промени Устава било би погрешно, штавише штетно, по наше уставно питање у вези са правосуђем да оно буде решавано искључиво са ослонцем на Стратегију. Ако би се ишло тим путем, постојала би опасност да спровођење Стратегије буде само себи сврха. Резултат такве активности, односно евентуална промена Устава у делу о правосуђу, био би још један уставни промашај.

1 <http://www.mpravde.gov.rs/files/Nacionalna-Strategija-reforme-pravosudja-za-period-2013.-2018.-godine.pdf>

2 Појмовник Народне скупштине, Београд 2012, 45.

2. Искључење Народне скупштине из процеса избора председника судова, судија, јавних тужилаца и чланова ВСС-а и ДВТ-а

У делу о којем се у Стратегији говори о промени Устава, најпре се спомиње искључење Народне скупштине из процеса избора председника судова, судија, јавних тужилаца и чланова ВСС-а и ДВТ-а. Према важећем уставним решењима, Народна скупштина, непосредно или посредно, бира све носиоце наведених функција. Тако доминантна улога Народне скупштине у избору носилаца правосудних функција, неспорно је основ за политизацију правосуђа. Стога је опредељење доносиоца Стратегије, формално Народне скупштине, да искључи „самог себе“ из процеса избора носилаца правосудних функција сасвим оправдано.³

Кад је реч о начину избора судија, Устав прави разлику између избора лица које се први пут бира на функцију и избора за трајно обављање судијске функције. Ово разликовање засновано је на чл. 146, који прокламује сталност судијске функције (ст. 1) и изузетак од овог начела, кад је реч о лицу које се први пут бира за судију на три године (ст. 2). Народна скупштина, на предлог ВСС-а, бира за судију лице које се први пут бира на функцију. ВСС, у складу са законом, бира судије за трајно обављање судијске функције, у истом или другом судом, и одлучује о избору судија који су на сталној судијској функцији у други или виши суд.

Најпре, споран је избор судија на ограничени мандат од три године. Сталност судијске функције која је била апсолутна према Уставу од 1990. престала је то да буде, што је слабљење важне институционалне гаранције судијске независности. У већини међународних докумената о статусу судија, на пробни мандат гледа се са великом резервом. Упоредни преглед устава држава у региону (бившој Југославији) показује да, осим Устава Србије, ниједан не предвиђа пробни мандат за судије које се први пут бирају (Петров, 2013: 49–54).

Ако је већ предвидео пробни период за судије које се први пут бирају на судијску функцију, уставотворац није требало да надлежност за први избор повери Народној скупштини. „Одлука о избору је дискрециони акт парламента у чијем доношењу претежну улогу имају политички (страначки) разлози уместо оних објективних и суштинских“ (Марковић,

3 „Овај систем чини се каткад обезбеђује већу демократску легитимност, али такође може водити укључивању судија у политичку кампању и политизацији процеса... Опасност да ће политички разлози превагнути у односу на објективне вредности кандидата не може се искључити“. Venice Commission, *Judicial appointments, March 14, 2007*, <http://www.venice.coe.int/webforms/documents/default.aspx?pdffile=CDL-JD%282007%29001-e>.

2012: 523). То важи како за избор судија на сталну функцију, тако и за избор судија на ограничени временски период. Избор свих судија треба да буде поверен ВСС-у.

Најбоље би било брисати уставно решење о првом избору судија на ограничен период и вратити се апсолутној сталности судијске функције, каква је постојала у Уставу од 1990. То би значило и поновно конституционализовање основа за престанак судијске функције и разлога за разрешење судије који се, према садашњем уставном решењу, сасвим непримерено налазе у закону. Ако се остане при томе да је пробни мандат судија неопходан, потребно је увести одређене институционалне гаранције. Прва гаранција била би ограничавање овлашћења „привремених“ судија тако да оне не могу самостално доносити коначне одлуке. Друга гаранција је да „привремене“ судије бира и о другим статусним питањима одлучује ВСС, против чијих одлука би се могла изјавити жалба Уставном суду.⁴

Посебно је спорно то што Народна скупштина бира председника Врховног касационог суда и председнике судова. Према чл. 144. Устава, „председника Врховног касационог суда, на предлог Високог савета судства, по прибављеном мишљењу опште седнице Врховног касационог суда и надлежног одбора Народне скупштине, бира Народна скупштина. – Председник Врховног касационог суда бира се на период од пет година и не може бити поново биран“. У основи, исти начин избора предвиђен је за судије које се први пут бирају на судијску функцију и за председника Врховног касационог суда. „Овде је тешко разумети логику по којој се председник највишег суда у земљи, судијски првосвештеник, и судија почетник, судијски ђакон, бирају по готово истом поступку“ (Марковић, 2006: 42). Исто важи и за председнике осталих судова, које Народна скупштина бира на предлог ВСС-а. Дакле, Народна скупштина у све три ситуације (избор судија које се први пут бирају, избор председника ВКС-а и председника осталих судова) „располаже пуним капацитетом овлашћења везаних за избор судија, док је квалитет овлашћења ВСС-а ограничен само на подношење предлога за избор судија“ (Пајванчић, 2011: 175). Председнике судова, као и председника највишег суда, треба да бира ВСС. Кад је реч о избору председника највишег суда, ВСС би одлуку требало да доноси квалификованом већином гласова (нпр. 2/3 већином).

4 Venice Commission, *Opinion on the Provisions on the Judiciary in the Draft Constitution of the Republic of Serbia*, adopted by the Commission at its 64th plenary session (Venice, 21-22 October 2005), <http://www.venice.coe.int/webforms/documents/default.aspx?pdffile=CDL-AD%282005%29023-e>.

3. Промене у саставу всс-а и двт-а у правцу искључења извршне и законодавне власти из чланства у овим телима

Упоредно посматрано, нема јединственог модела правосудног савета. У сваком случају, састав овог тела мора бити уравнотежен, тако да „суштински елемент или већина чланова правосудног савета буде изабран од стране самог судства“, али „да би се обезбедила демократска легитимност правосудног савета, остали чланови треба да буду изабрани између личности са адекватном правном квалификацијом имајући у виду могући сукоб интереса“.⁵ Конкретно, то значи да чланови Савета који нису судије, морају имати правне квалификације, али не би требало да истовремено врше другу јавну функцију (нпр. посланик или председник парламентарног одбора за правосуђе).

У вези са ВСС-ом у Уставу из 2006. постављају се два начелна питања. Прво питање се односи на правну природу ВСС-а. ВСС није орган судске власти, јер не врши судску власт, али није ни орган судијске самоуправе, јер га не чине искључиво судије, нити га бирају судије. Имајући у виду његову уставну дефиницију, као и чињеницу да обавља део послова правосудне управе, што није довољно да би се сматрао органом државне управе, начелно би се могло рећи да је ВСС аутономни државни орган *sui generis* (Марковић, 2012: 526).

Друго питање је да ли је уставотворац погрешно што је ранији Високи савет правосуђа поделио на два органа, онај који је надлежан за статус судија (ВСС) и онај који је мање надлежан за статус јавних тужилаца, а више заменика јавних тужиоца (ДВТ). У одговору на ово питање мора се поћи од очигледне тежње уставотворца да статус судија и јавних тужилаца постави на различите основе. Довољно је навести то да се судије, после првог избора, бирају за трајно вршење функције, а да се јавни тужиоци бирају на ограничен мандат (шест година, уз могућност неограниченог реизбора), као и да судије за трајно вршење функције бира ВСС, а јавне тужиоце бира Народна скупштина на предлог Владе. Ипак, кључно је то што јавнотужилачка функција има својих особености у односу на судијску функцију. Премда нераскидиво повезани, јавно тужилаштво и суд имају засебне улоге у остваривању правде. Стога би постојање два државна органа ВСС-а и ДВТ-а као уставно решење могло да опстане, али би се могло размислити и успостављању једног државног органа, који би се састојао од два одељења: једног надлежног за судије, једног за тужиоце (таква је структура француског Високог савета магистратуре после уставне ревизије од 2008).

⁵ Venice Commission, *Judicial appointments*, CDL-JD(2007)001rev.

Озбиљни приговори могу се упутити на рачун састава ВСС и начина одређивања његових чланова. ВСС има 11 чланова. У његов састав улазе председник Врховног касационог суда, министар надлежан за правосуђе и председник надлежног одбора Народне скупштине, као чланови по положају и осам изборних чланова које бира Народна скупштина, у складу са законом. Изборне чланове чини шест судија са сталном судијском функцијом, од којих један са територије аутономних покрајина, и два угледна и истакнута правника са најмање 15 година искуства у струци, од којих је један адвокат, а други професор правног факултета. Председници судова не могу бити изборни чланови ВСС-а. Мандат чланова ВСС-а траје пет година, осим за чланове по положају, којима мандат престаје са престанком функције по основу које су постали његови чланови.⁶

Захтев да правосудни савет буде тело уравнотеженог састава је, наизглед, остварен. Од 11 чланова, седам су судије и два су „угледна и истакнута“ правника. Само су министар надлежан за правосуђе и председник надлежног скупштинског одбора представници политичких власти, извршне и законодавне. Упоредно посматрано, има правосудних савета у чији састав не улазе министри правде. Стога би требало размислити о искључењу министра правде из састава Савета или бар о решењу с министром у саставу ВСС-а који би био члан „ограниченог капацитета“. Он не би имао овлашћења да одлучује у стварима које се односе на премештај судија и изрицање дисциплинских мера.⁷

Што се тиче председника надлежног скупштинског одбора, његово чланство у ВСС-у је сувишно. Бивши парламентарци, због својих правних квалификација, могу бити изабрани у правосудни савет, али то не би требало да буде случај са активним парламентарцима. Стога би, при уставном редефинисању састава ВСС-а, требало уклонити из чланства председника надлежног скупштинског одбора.

Кад је реч о трећем члану по положају, председнику Врховног касационог суда, могао би да остане. Није, међутим, добро садашње законско решење, према којем је председник Врховног касационог суда и председник ВСС-а по положају. ВСС није судски орган, па да председник највишег суда мора да буде на челу овог органа. Председника ВСС-а треба да бирају чланови ВСС-а. Венецијанска комисија препоручује да „председник савета треба да буде изабран од стране савета између не-судијских чланова савета“, чиме би се „постигла равнотежа између неопходне независности председника и потребе да се избегну могуће корпоратистичке тежње унутар савета“.⁸

6 Чл. 153. Устава Републике Србије, Сл. гласник РС 98/06.

7 Venice Commission, *Judicial appointments*, CDL-JD(2007)001rev.

8 *Ibidem*.

Што се тиче изборних чланова ВСС-а, две су ствари које би требало кориговати. Најпре, Устав треба да предвиди да у састав ВСС-а улазе судије различите врсте и степена (од најнижег до највишег суда, судије судова опште и посебне надлежности). Такође, требало би размислити о повећању броја истакнутих правника које бира Скупштина. С правом се може приметити да је међу истакнутим правницима фаворизована адвокатска професија. „На овај начин Устав је изричито прописао да носиоци лукративне делатности, адвокати, који се баве пружањем правне помоћи за награду, поред политичких функција у министарству правде, скупштинском одбору за правосуђе и другим политичким телима, што је политички избор и као такав данас није споран, буду носиоци функције у органу који ‘гарантује независност и самосталност судова и судија’, Високом савету судства. Уколико је, пак, намера била да Савет још више правно ојача, онда не видимо разлог за дискриминацију других ‘истакнутих и угледних правника’ са положеним правосудним испитом који, ако нису адвокати, не могу бити чланови овог органа. Како не припадамо правној традицији земаља где се судије именују из реда адвоката (Енглеска, из реда баристера), остаје неодговорено питање због чега је Устав истакао звање адвоката“ (Орловић, 2010: 183). Стога, нова уставна формулација не би требало да ограничи избор истакнутих правника само на две правничке професије, професорску и адвокатску.

Такође, спорна је и одредба према којој од шест изабраних чланова – судија са сталном судијском функцијом, један мора бити са територије аутономних покрајина. ВСС треба да буде високо стручни орган, који почива на јасним принципима: 1) професионални кредибилитет чланова; 2) њихов висок морални углед у професионалној заједници и друштву; 3) способност стратешког размишљања и доношења одлука (Перић, 2013: 8). Ниједан од ових принципа нема никакве везе са припадношћу чланова одређеној територијалној јединици. Чак и кад би Србија била федерација, а не унитарна држава, природа ВСС не би налагала заступљеност федералних (територијалних) јединица у овом органу. Уосталом, судски систем у Републици Србији је јединствен и нема оправданог разлога да се јединицама територијалне аутономије, које немају своје судове, признаје посебно место у органу задуженом да гарантује независност и самосталност републичких судова. Пре би се рекло да је реч о још једној „лицемерној“ одредби Устава кад је реч о положају аутономних покрајина (слична постоји и код састава Уставног суда). Стога би требало размислити о брисању оваквог решења.

Најзад, чак и кад би састав ВСС-а остао исти, начин избора чланова овог органа морао би се променити како би се отклонио доминантан утицај Народне скупштине (а преко скупштинске већине и Владе) у овој области.

„Чланове Високог савета судства бира, непосредно или посредно, Народна скупштина, што је повод за критику, јер на тај начин тело које треба да буде сасвим аутономно и високо професионално у целини зависи од Народне скупштине у којој народни посланици доносе одлуке вођени налозима политичке странке или страначке коалиције са чије су листе изабрани за народне посланике“ (Марковић, 2012: 526). Овакво решење показује да се уставотворац није сасвим дистанцирао од модела избора судија из Устава из 1990. Оно је, без сумње, потврда да је уставна дефиниција ВСС-а као „независног и самосталног органа“ прокламација без реалне садржине. У сваком случају, критика оваквог решења избора чланова ВСС-а не би требало да доведе до прихватања другог крајњег решења према којем би Скупштина била сасвим искључена из поступка избора. Уравнотежен састав ВСС-а подразумева и уравнотежен начин избора његових чланова, тако што би судије чланове бирале судије, а чланове који нису судије бирала би Скупштина из редова истакнутих правника на предлог професионалних и струковних организација. Скупштина чланове ВСС-а не би требало да бира обичном, кворумском, већ квалификованом већином, која би подразумевала компромисно изналажење кандидата између већине и опозиције.

4. Правосудна академија као обавезни услов за први избор на судијску и тужилачку функцију?

У делу који се односи на будућу промену Устава, Стратегија је највише спорна кад је реч о Правосудној академији као обавезном услову за први избор на судијску и тужилачку функцију. Најпре треба одлучити да ли опстаје први избор судија или не. Ако опстане то решење, треба размислити да ли Правосудна академија да постане једини „извор“ регрутовања будућих судија на пробни мандат, односно јавних тужилаца кад се први пут бирају на функцију.

Друго, начин избора судија је уставна, а прописивање услова за избор судија је законска материја. Дакле, промена Устава није неопходна да би се прописали друкчији услови за избор судија од постојећих. Они ни сада нису прописани Уставом. Не постоји ниједан озбиљан аргумент да Правосудна академија постане уставна категорија. Увести њу у Устав било би подједнако легитимно колико исто учинити и са Криминалистичко-полицијском, Војном или Академијом за националну безбедност. Ни у државама у којима је Правосудна академија традиционално једини извор регрутовања нових судија, она није уставна категорија. Чини се да је питање о месту Правосудне академије у Уставу сасвим излишно, у

ствари, вештачки створено. То становиште заузела је и Радна група за израду смерница за реформисање и развој Правосудне академије. Ова радна група, формирана од стране Комисије за националну стратегију реформе правосуђа, израдила је низ смерница, у којима се захтева доследно поштовање важећег закона о Правосудној академији, и препорука за побољшање постојеће законске регулативе.⁹

Посебан значај за решавање овог питања има и Одлука Уставног суда од 6. фебруара 2014.¹⁰ Овом одлуком су укинуте одредбе Закона о Правосудној академији које су прописивале обавезу ВСС-а и ДВТ-а да приликом предлагања кандидата за избор судија прекршајног и основног суда, односно заменика јавних тужилаца предложе кандидата који је завршио почетну обуку на Академији. Уставни суд је стао на становиште да је одредбом члана 40. става 8. Закона, прописан посебни услов за избор лица на судијску функцију у одређеним врстама судова и да је „у постојећем законском оквиру завршена почетна обука не само пресудна за вредновање стручности и оспособљености као општих услова за избор, већ да се претвара и у суштински опредељујући услов за доступност судијске, односно јавнотужилачке функције, који заправо потиरे и спречава адекватно вредновање осталих прописаних услова за обављање јавних функција о којима је овде реч“. Тиме су стављени у неједнак правни положај кандидати који долазе из редова судијских и тужилачких помоћника, који нису завршили почетну обуку на ПА, и они кандидати који су ту обуку завршили. Другима се даје апсолутна предност. Уставни суд је оценио да се тиме „крши начело једнакости грађана који се налазе у истој правној ситуацији (испуњавају Законом о судијама или Законом о јавном тужилаштву прописане услове) из члана 21. Устава и повређује Уставом зајемчено право на ступање на јавне функције под једнаким условима из члана 53. Устава“. Поред овог, наводи се још један аргумент: „Уставни суд налази и да се оспореним одредбама ограничава Уставом утврђена надлежност ВСС-а...и ДВТ-а... а који као самостални и независни државни органи самостално утврђују предлог кандидата за први избор судија и заменика јавних тужилаца.“ Такође, овим одредбама оспорена је и уставна функција ВСС-а и ДВТ-а да одбезбеде и гарантују независност и самосталност судија и самосталност јавних тужилаца и њихових заменика. „Остваривање ове функције нарушено је тиме што Уставом установљене независне органе обавезује оцена којом је одређен

⁹ <http://www.mpravde.gov.rs/tekst/5891/smernice-za-reformisanje-i-razvoj-pravosudne-akademije-.php>

¹⁰ Сл. гласник РС, 32/2014.

успех кандидата кандидата на почетној обуци, а коју даје Правосудна академија итд.“

У другој половини марта 2014. године, Уставни суд је покренуо поступак за утврђивање неуставности друге реченице члана 50. става 4. Закона о судијама и друге реченице члана 75. става 2. Закона о јавном тужилаштву. У Закону о судијама стајало је:

„Високи савет судства предлаже Народној скупштини једног кандидата за избор на једно судијско место. Високи савет судства дужан је да приликом предлагања кандидата за избор судије прекршајног или основног суда, предложи кандидата који је завршио почетну обуку у Правосудној академији, у складу са посебним законом.“

У Закону о јавном тужилаштву стајало је:

„Државно веће тужилаца предлаже Народној скупштини једног кандидата за избор на једно место заменика јавног тужиоца. Државно веће тужилаца дужно је да приликом предлагања кандидата за избор заменика основног јавног тужиоца, предложи кандидата који је завршио почетну обуку у Правосудној академији, у складу са посебним законом.“

С обзиром на раније донету одлуку о неуставности појединих одредаба Закона о Правосудној академији, било је за очекивати да ће Уставни суд утврдити неуставност горе наведених одредаба.¹¹

5. Закључак

У Националној стратегији реформе правосуђа за период 2013–2018, назначена су три могућа правца промене Устава. То су: 1) искључење Народне скупштине из процеса избора председника судова, судија, јавних тужилаца/заменика јавних тужилаца, као и чланова ВСС-а и ДВТ-а; 2) промене састава ВСС-а и ДВТ-а у правцу искључења представника законодавне и извршне власти из чланства у овим телима; 3) предвиђања Правосудне академије као обавезног услова за први избор на судијску и тужилачку функцију. Прва два правца су добро постављена. Треба само радити на изналагању правих уставних решења која не би само апстрактно гарантовала независност и самосталност правосуђа већ би водила рачуна и о друштвено-политичкој стварности у којој су услови за остваривање прокламоване независности још увек нестабилни.

Трећи правац који се односи на Правосудну академију могао би се дефинисати као стратешки циљ на дужи рок. За његово остварење није

¹¹ Што је Уставни суд учинио неколико дана по достављању овог рукописа у штампу (јун 2014).

неопходна промена Устава, већ побољшање законске и подзаконске регулативе и успостављање у пракси Правосудне академије као врхунске институције за обуку будућих и активних судија и јавних тужилаца.

Литература

Марковић, Р. (2006), Предговор: Устав Републике Србије од 2006. – критички поглед. *Устав Републике Србије*. Београд: Јустинијан

Марковић, Р. (2012). Уставно право, Београд: Правни факултет Универзитета у Београду

Орловић, С. (2010). Сталност судијске функције vs. општи реизбор судија у Републици Србији. *Анали Правног факултета у Београду*. 2. 163–186

Пајванчић, М. (2011). Уставне контроверзе о судској власти. *Споменица академику Гаши Мијановићу*. 173–180

Петров, В. (2013). Избор судија упоредно и у Републици Србији –предлози за промену Устава. *Судије у правном систему*. Сарајево: Фондација Центар за јавно право

Интернет

Национална стратегија за реформу правосуђа, <http://www.mpravde.gov.rs/files/Nacionalna-Strategija-reforme-pravosudja-za-period-2013.-2018.-godine.pdf>

Појмовник Народне скупштине, <http://www.parlament.gov.rs/upload/documents/activities/Pojmovnik%20-%20web.pdf>

Перић, Б. (2013). Тензије између правосуђа и политике: да ли најављене измене Закона о ВСТВ рјешавају проблеме?

http://www.fcjp.ba/templates/ja_avian_ii_d/images/green/Branko_Peric4.pdf

Смернице и препоруке за реформисање и развој Правосудне академије, <http://www.mpravde.gov.rs/tekst/5891/smernice-za-reformisanje-i-razvoj-pravosudne-akademije-.php>

Venice Commission, *Opinion on the Provisions on the Judiciary in the Draft Constitution of the Republic of Serbia*, October 21-22, 2005

<http://www.venice.coe.int/webforms/documents/default.aspx?pdffile=CDL-AD%282005%29023-e>

Venice Commission, *Judicial appointments, March 14, 2007*, <http://www.venice.coe.int/webforms/documents/default.aspx?pdffile=CDL-JD%282007%29001-e>

Vladan Petrov, LL.D.

Associate Professor, Faculty of Law,
University of Belgrade

Proposals for Constitutional Reform in the Part relating to the Judiciary – The Review of the National Strategy

Summary

The National Strategy for the Reform of the Judiciary (2013 – 2018) is adopted in the National Assembly in June 2013. It is said that “some commitments of this Strategy demand the revision of the Constitution“. The author analyzes the part of the Strategy relating to the change of so-called constitutional framework of the judiciary. Among defined goals, which should be realized by 2018, he considers particularly disputable the prediction of the Judicial Academy as a mandatory condition for the first election of judges and prosecutors. Without denying the importance of the Judicial Academy and the necessity of its reform, the author believes that the Academy should not be a constitutional category, just as the conditions for the election of judges and prosecutors are not a constitutional matter. On the other hand, the author advocates a return of the basis for the termination of judicial and prosecutorial functions, as well as the reasons for their dismissal, into the Constitution which are currently in the law.

Keywords: The Judicial reform, The High Judicial Council, The election of judges and dismissal of judges, The election of public prosecutors and the termination of their function, The Judicial Academy, The Decision of the Constitutional Court on the unconstitutionality of the legal provisions on the Judicial Academy.